

2018-09-04

Ökad tillgänglighet och jämlikhet i mödra- och förlossningsvården samt förstärkta insatser för kvinnors hälsa. Handlingsplan 2018

Bakgrund

Regeringen har sedan 2016 slutit överenskommelser med Sveriges kommuner och landsting, SKL, för en förbättrad förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa.

Inför 2018 togs en handlingsplan fram för Västerbottens läns landsting där de insatser som skulle genomföras inom satsningen under året beskrevs. Handlingsplanen beslutades av hälso- och sjukvårdsnämnden och landstingsstyrelsen i december 2017.

I slutet av mars 2018 fattade regeringen och SKL beslut om en tilläggsöverenskommelse "Ökad tillgänglighet och jämlikhet i mödra- och förlossningsvården samt förstärkta insatser för kvinnors hälsa". Överenskommelsen är aviserad att gälla 2018-2022 och utgör ett komplement till gällande överenskommelse. Denna handlingsplan avser den nya överenskommelsen och beskriver de insatser som VLL genomför inom satsningen.

Överenskommelsen

Målet med överenskommelsen är att alla kvinnor och deras familjer ska känna trygghet och få en säker vård i rätt tid i samband med graviditet, förlossning och eftervård. Medlen får även användas inom neonatalvården. Landstingen väljer vilka insatser de bedömer ger mest nytta för att uppnå målen i överenskommelsen.

Regeringen och SKL är överens om att arbeta för en mödrahälsovård och förlossningsvård där:

- Det finns en tydlig vårdkedja.
- Eftervården utvecklas och stärks.
- Rätt vård för eventuella komplikationer och skador är lätt att hitta.
- Bemanningen är sådan att en barnmorska eller annan relevant kompetens finns tillgänglig för den födande kvinnan under förlossningen.
- Föräldrar känner trygghet i att det finns plats för dem både före och efter förlossning, inte minst för dem som har långt till närmaste förlossningsklinik.
- Evidensbaserad kunskap och kunskapsstöd för att förebygga, diagnosticera och behandla förlossningsskador finns tillgänglig för personalen.
- Det finns goda förutsättningar för forskning.

Satsningen på förlossningsvården och kvinnors hälsa omfattar hela vårdkedjan inklusive förebyggande insatser, från mödravårdscentral till eftervård för kvinnan efter graviditet och förlossning. Medlen ska användas för vården till kvinnan under hela processen, oavsett hur landstingen valt att organisera vården.

Redovisning av överenskommelsen

Landstingen ska senast den 28 februari 2019 redovisa:

- hur landstinget har använt medlen för att förbättra *arbetsmiljön* i förlossningsvården. I redovisningen bör ingå hur landstinget arbetat för att öka attraktiviteten inom dessa områden som arbetsplats.
- hur landstinget har använt medlen för att förstärka personaltätheten samt i övrigt *stärka bemanningen*.
- hur *eftervården* i landstinget är utformad så att alla kvinnor som fött barn följs upp efter förlossning och erbjuds den vård och det stöd kvinnorna har behov av. Av redovisningen ska framgå hur landstinget arbetar för att motverka att förlossningsskador uppkommer samt hur de identifierar och åtgärdar de förlossningsskador som uppstår.

2018-09-04

- hur *vårdkedjan* utformats i det egna landstinget för att skapa en trygg och säker vård för kvinnan i samband med graviditet, förlossning och eftervård.
- hur landstinget arbetat för att utveckla och/eller ta till sig av de *kunskapsstöd* som finns inom vårdområdena graviditet, förlossning och eftervård.
- hur landstinget har använt medlen för att förbättra *neonatalvården* samt vilka insatser landstinget bedömer behövs inom neonatalvården.
- nuläget i förhållande till de *långsiktiga målsättningarna*, i den mån det inte framgått av övriga punkter i redovisningen.

Fördelning av medel

Följande medel (sammanlagt 26,5 mkr) har fördelats genom beslut i landstingsstyrelsen 2018-02-27.

- 3,2 mkr till landstingsstyrelsen som ersättning för aktiviteter inom primärvård
- 19,3 mkr till hälso- och sjukvårdsnämnden som budgetförstärkning inom sjukhusvården
- 4 mkr - OH-kostnader

Kommande år

Grundöverenskommelsen fortsätter (totalt 500 mkr per år) under 2019.

Överenskommelsen "Ökad tillgänglighet och jämlikhet i mödra- och förlossningsvården samt förstärkta insatser för kvinnors hälsa" har aviserats att pågå 2018-2022 (totalt 1000 mkr per år).

Insatser och fördelning av medel

Observera att de två handlingsplanerna inom satsningen på förlossningsvård och kvinnors hälsa får ses som en sammanhängande enhet. Inom handlingsplanen för grundöverenskommelsen pågår flertalet aktiviteter med fokus på vårdkedjan före, under och efter graviditet. I denna handlingsplan finns även aktiviteter som hänger samman med målen i grundöverenskommelsen. Hälso- och sjukvårdsnämnden fattar beslut om insatser som genomförs inom sjukhusvården (förlossningsvård och neonatalvård) och landstingsstyrelsen fattar beslut om insatser som genomförs inom primärvården.

Insatser förlossningsvård	Beskrivning	Uppskattad kostnad
Studielön under specialistutbildning till barnmorska	26 000 kr/månad under 1,5 års utbildning. Sedan "kontrakt" i 2 år inom Västerbottens kvinnosjukvård.	3 000 000 kr
Ökad grundlön utöver generellt avtal för bristyrken (specialistsjuksköterskor) inom dygnetruntvård	Specialsatsning inom förlossnings- och neonatalvård	6 700 000 kr
ST-befattningar utanför central ram för ST	Klinikfinansierade ST	1 000 000 kr
Totalt		10 700 000 kr

2018-09-04

Insatser neonatalvård	Beskrivning	Uppskattad kostnad
Studielön under specialistutbildning till barnsjuksköterska	26 000 kr/månad under 1 års utbildning. Sedan "kontrakt" i 2 år inom Västerbottens kvinnosjukvård.	3 000 000 kr
Ökad grundlön utöver generellt avtal för bristyrken (specialistsjuksköterskor) inom dygnetruntvård	Specialsatsning inom förlossnings- och neonatalvård	2 600 000 kr
Merkostnad för dubbelbemanning för jourarbete för nya neonatologer som ska klara av både sjukhusbunden jour samt flygläkarjour		1 100 000 kr
Merkostnad för inskolning i samband med generationsväxling/respiratorutbildning		1 900 000 kr
Totalt		8 600 000 kr

Insatser primärvård	Beskrivning	Uppskattad kostnad
Bemanningsförstärkning inom Kompetenscentrum barn- och mödrahälsovård	Bemanningsförstärkning inom mödra- och barnhälsovårdsenheten	900 000 kr
Projekt cervixcancerprevention	Projekt för att införa det nationella vårdprogrammet Cervixcancerprevention och ansluta VLL till Cytburken. Under 2018 kostnader bl.a. för projektledare, koppling till HPV-analys m.m.	650 000 kr
Vulvamottagning i primärvården	Bedrivs på en hälsocentral av en specialistläkare inom gynekologi	400 000 kr
Föräldrastödsprogram för mödrahälsovården och barnhälsovården	Utveckling av nytt program	55 000 kr
Riktade insatser för kvinnor i socialt utsatta områden	Hälsogrupper för somaliska kvinnor m.m. Deltagande i Migrationsråd	400 000 kr
Satsningar på sammanhållen vårdkedja, tillgänglighet	Diverse aktiviteter som rör både BHV, MVC och HC	620 000 kr
Förbättring av tillgänglighet	Projekt för att möjliggöra analys av sökmönster, resursnyttjande m.m.	175 000 kr
Totalt		3 200 000 kr